

HOW MICRO CAN AGGRESSION BE?

Katalóg

Katalóg

PREDHOVOR

Táto publikácia prináša približne 50 príkladov mikroagresie, ktoré sa najčastejšie vyskytujú v šiestich európskych krajinách (Holandsko, Nemecko, Slovinsko, Slovensko, Taliansko a Cyprus). Zahŕňajú rôzne typy mikroagresie (mikro-útok, mikro-urážka a mikro-zneváženie), ako aj rôzne druhy mikroagresie (komunikačná, behaviorálna a environmentálna). Pri každom príklade sa v katalógu uvádza aj základný predsudok alebo zaujatosť, ktorá spôsobuje, že daný verbálny alebo neverbálny výrok, čin alebo prostredie je mikro-agresívne a škodlivé.

Príklady sa týkajú týchto oblastí: -vek, -tvar tela, -(ne)schopnosť, -etnická príslušnosť, -rodová orientácia, -národnosť, -rasa, -náboženstvo, -sexuálna orientácia

**HOW MICRO CAN
AGGRESSION BE?**

Definície

DRUHY MIKROAGRESIE

Komunikovaná mikro-agresia	Každodenné, príležitostné a/alebo nenápadné typy komunikácie (verbálnej aj neverbálnej), ktoré sú bolestivé, pretože súvisia s príslušnosťou osoby k diskriminovanej skupine alebo podliehajú stereotypom.
Behaviorálna mikro-agresia	Každodenné, príležitostné a/alebo nenápadné typy (nekomunikačného) konania/správania, ktoré sú bolestivé, pretože súvisia s príslušnosťou osoby k skupine, ktorá je diskriminovaná, alebo podlieha stereotypom.
Environmentálna mikro-agresia	Každodenné, náhodné a/alebo nenápadné veci v našom každodennom prostredí, ktoré sú bolestivé, pretože súvisia s príslušnosťou osoby k skupine, ktorá je diskriminovaná alebo podlieha stereotypom.

**HOW MICRO CAN
AGGRESSION BE?**

Definície

TYPY MIKROAGRESIE

Mikro-útoky	Ked' sa osoba úmyselne správa diskriminačne, pričom nemá v úmysle byť urážlivá.
Mikro-urážky	Ked' sa osoba neúmyselne zachová diskriminačne.
Mikro-zneváženia	Ked' osoba znevažuje alebo podkopáva skúsenosti marginalizovanej skupiny.

**HOW MICRO CAN
AGGRESSION BE?**

Komunikovaná

**HOW MICRO CAN
AGGRESSION BE?**

Komunikovaná

Príklad mikro-agresie	Slovná/neverbálna	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Používanie iného ako preferovaného zámena na oslovenie osoby.	Slovná	Mikro-útoky	ktokoľvek	výber slov nemôže byť zraňujúci	Držím sa svojho preferovaného slovníka bez ohľadu na vaše želania alebo pocity.
Používanie výrazu "starý" namiesto "starší" alebo "senior"	Slovná	Mikro-urážky	starší ľudia	výber slov nemôže byť zraňujúci	Držím sa svojho preferovaného slovníka bez ohľadu na vaše preferencie, pocity alebo všeobecné usmernenia.
Pýtanie sa na heteronormatívne vzťahy namiesto neutrálnych otázok typu "máte partnera/partnerku?"	Slovná	Mikro-urážky	LGBTQIA+ ľudia	predpoklad heteronormatívneho vzťahu	Neuvažujem o iných možnostiach ako o norme, bez ohľadu na vaše preferencie, pocity alebo všeobecné usmernenia.

Komunikovaná

Príklad mikro-agresie	Slovná/neverbálna	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Zdôrazňovanie toho, ako "normálne" vyzerá osoba so zdravotným postihnutím / s navonok viditeľným postihnutím.	Slovná/neverbálna	Mikro-urážky	osoby so zdravotným postihnutím	obranné mechanizmy a kognitívne skreslenia	Môžem za iných rozhodnúť, aké "zlé" alebo "nezávažné" je ich postihnutie.
Hovoríť osobe so zdravotným postihnutím: "Nemôžem uveriť, že si ženatý."	Slovná	Mikro-útoky	zdravotne postihnutí ľudia	popieranie osobnej identity	Jediná vec, ktorú vidím, je tvoje postihnutie.
Minimalizovanie alebo popieranie skúseností súvisiacich s postihnutím, napr.: "No tak! Všetci máme nejaké postihnutie."	Slovná	Mikro-zneváženia	ľudia so zdravotným postihnutím	popieranie skúseností	To, čo si myslíte, alebo cítite, nie je pre mňa skutočné, alebo dôležité.

Komunikovaná

Príklad mikro-agresie	Slovná/neverbálna	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Poznámky typu "Odkiaľ pochádzaš?" alebo "Kde si sa narodil?", ktoré sú adresované niekomu, kto má iný etnický vzhlád, ako je bežné.	Slovná	Mikro-urážky	etnické menšiny	(ne)príslušnosť k skupine občanov je založená na výzore	Kvôli svojmu etnickému pôvodu ste menej/nie ste rovnako súčasťou našej skupiny.
Poznámky typu "Ako si sa dostal na tú školu?" alebo "Tak dobre hovoríš týmto jazykom" na adresu niekoho, kto má iný etnický vzhlád, ako je bežné.	Slovná	Mikro-urážky	etnické menšiny	predpoklad menejcennosti	Kvôli svojmu etnickému pôvodu ste menej kompetentný/šikovný/inteligentný/atď.
Uťahovanie si z mien, ktoré znejú cudzokrajne.	Slovná/neverbálna	Mikro-útoky	ktokoľvek	popieranie osobnej identity	Vaše meno nie je normálne/je príliš zložitá/je čudné.

Komunikovaná

Príklad mikro-agresie	Slovná/neverbálna	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Tvrdenie, že nemáte predsudky voči určitej skupine, pretože máte priateľov/známych z tejto skupiny.	Slovná	Mikro-zneváženia	ktokoľvek	popieranie rasizmu/ predsudkov	Som imúnny voči rasizmu/ predsudkom, pretože sa stýkam s ľuďmi z rôznych skupín obyvateľstva.
Tvrdenie, že by sa namiesto "Na životoch černochoch záleží" malo zmeniť na "Na všetkých životoch záleží".	Slovná	Mikro-zneváženia	ľudia inej farby pleti	popieranie rasizmu	Tvrdenie, že zažívate rovnaký druh rasizmu, alebo že nikto nezažíva rasizmus.
Inzeráty s požiadavkou na absolventa vysokej školy, alebo "mladú energiu".	Slovná	Mikro-urážky	starší ľudia	predpoklad nekompetentnosti	Starší ľudia nie sú schopní, alebo sa nevedia zaradiť do tímu.

Komunikovaná

Príklad mikro-agresie	Slovná/neverbálna	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Pýtať sa ženy, ako zvláda skĺbiť prácu s deťmi, a nepoložiť tú istú otázku mužovi.	Slovná	Mikro-urážky	ženy	rodové roly sú obmedzujúce	Ženy by mali byť hlavnými opatrovatelkami detí, alebo ženy nie sú schopné kombinovať prácu s výchovou detí, zatiaľ čo muži áno.
Tvrdenie, že tehotné osoby nemôžu pracovať, pretože sú tehotné ("tehotenský mozog").	Slovná	Mikro-útoky	tehotné osoby	predpoklad neschopnosti	Tehotenstvo je prekážkou kariérneho rastu/vašej kompetentnosti v práci.
Nevenovanie pozornosti (napr. pozerať do telefónu), keď hovorí alebo prezentuje mladý člen tímu.	neverbálna	Mikro-urážky	mladí ľudia	predpokladanie nekompetentnosti	Príspevok mladých ľudí je menší/nedôležitý.

Komunikovaná

Príklad mikro-agresie	Slovná/neverbálna	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Žartovanie o tom, že ženy patria do kuchyne.	Slovná	Mikro-útoky	ženy	rodové roly sú obmedzujúce	Ženy sú, alebo by mali byť ženami v domácnosti/matkami v domácnosti, namiesto toho, aby zarábali peniaze a robili kariéru.
Konštatovanie, že je divné vidieť v nemocnici mužskú zdravotnú sestru, alebo sa správať, akoby to bolo divné.	Slovná/neverbálna	Mikro-útoky	ženy/muži	rodové roly sú obmedzujúce	Muži nemôžu byť zdravotnými sestrami, alebo ženy by mali vykonávať tento druh práce.
Tvrdiť to, alebo sa správať tak, akoby bolo divné, že vás lieči relatívne mladý lekár alebo terapeut.	Slovná/neverbálna	Mikro-urážky	mladí ľudia	predpoklad nekompetentnosti	Mladí ľudia nie sú vo svojej práci takí kompetentní ako starší ľudia.

Komunikovaná

Príklad mikro-agresie	Slovná/neverbálna	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Nazývanie starších ľudí, ktorí tancujú a zabávajú sa, rozkošnými.	Slovná	Mikro-urážky	starší ľudia	infantilizácia	Nie ste na rovnakej úrovni kompetencií/ schopností ako ja.
Žartovanie o nešikovnosti starších ľudí pri používaní technológií.	Slovná	Mikro-útoky	starší ľudia	predpoklad neschopnosti	Starší ľudia nedokážu držať krok s vývojom technológií alebo digitálnym pokrokom.
Žartovanie o starších ľuďoch v spojitosti s tým, či majú alebo nemajú sex.	Slovná	Mikro-útoky	starší ľudia	popieranie zmyselnosti a sexuality pre určitú vekovú skupinu	Je nevhodné/čudné/smiešne mať sex vo vyššom veku.

Komunikovaná

Príklad mikro-agresie	Slovná/neverbálna	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Pýtať sa niekoho "Ak ste vegetarián/vegán, ako môžete mať takú veľkosť?".	Slovná	Mikro-urážky	ľudia s nadváhou	predpoklad o vzhľade	Neverím tomu, čo hovoríte a mám na to právo kvôli vášmu vzhľadu.
Poznámky typu "chlapec alebo dievča?" alebo "kedy máš termín?", ktoré sa adresujú niekomu, kto nie je tehotný.	Slovná	Mikro-urážky	ženy	predpoklad o vzhľade	Keď si myslím, že žena je tehotná, lebo má okrúhle bruško, môžem o nej a jej tele vysloviť domnienky bez ohľadu na jej preferencie, alebo pocity.
Prístup novinárov pri informovaní o rómskej menšine, keď sa o respondentovi zmieňujú ako o miestnom rómskom osadníkovi a nie menom.	Slovná	Mikro-urážky	etnické menšiny	občania druhej kategórie	Predpoklad, že stačí, keď sa o osobe alebo skupine z menšiny hovorí ako o "nich".

Komunikovaná

Príklad mikro-agresie	Slovná/neverbálna	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Rómske dievča vyhrá preteky. Pri odovzdávaní ceny jej odovzdávajúci želá, aby sa jej tak dobre darilo aj v škole.	Slovná	Mikro-urážky	etnické menšiny	predpoklad menejcennosti	Hovorí, že je zo skupiny ľudí, od ktorej sa očakáva, že v škole pravdepodobne zlyhá.

Behaviorálna

**HOW MICRO CAN
AGGRESSION BE?**

Behaviorálna

Príklad mikro-agresie	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Zamestnanca fakulty na univerzite si kvôli oblečeniu pomýlia s pracovníkom údržby.	Mikro-urážky	ktokoľvek	domnienka o vzhľade a menejcennosti	Záleží na tom, ako sa obliekate, lebo podľa toho sa k vám správam, a/alebo záleží na tom kde pracujete, lebo podľa toho sa k vám správam.
Zamenenie osoby s inou farbou pleti v práci za pracovníka upratovacej služby.	Mikro-zneváženia	osoby inej farby pleti	predpoklad menejcennosti	Nie ste schopný byť na rovnakej úrovni ako ja/byť zamestnancom upratovacej služby je menej ako byť spolupracovníkom.
Opakované prerušovanie kolegyne počas stretnutia.	Mikro-urážky	ženy	predpoklad podriadenosti	Prínos kolegyň je menší/nedôležitý.

Behaviorálna

Príklad mikro-agresie	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Odmietať uveriť, že kolegyňa bola urazená iným kolegom mužom.	Mikro-zneváženia	ženy	spochybňovanie úsudku	Vaša osobná skúsenosť je nepravdivá alebo nedôležitá.
Zámena lekárky za zdravotnú sestru.	Mikro-urážky	ženy	rodové roly sú obmedzujúce	Ženy nemajú takú pravdepodobnosť stať sa lekárkami ako muži.
Keď sa lekár rozpráva s (dospelým) dieťaťom – synom alebo dcérou staršieho pacienta, namiesto toho aby sa rozprával priamo so starším pacientom.	Mikro-urážky	starší ľudia	infantilizácia/ predpoklad bezmocnosti	Nepochopíš ma, alebo si pre mňa neviditeľný.

Behaviorálna

Príklad mikro-agresie	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Automatické hovorenie veľmi nahlas, alebo používanie detského hlasu pri rozhovore so staršími ľuďmi.	Mikro-urážky	starší ľudia	predpoklad o schopnostiach	Starší ľudia nie sú plne kompetentní.
Pomoc osobe so zdravotným postihnutím pri nastupovaní do autobusu alebo vlaku, pričom táto osoba o pomoc nepožiadala	Mikro-urážky	osoby so zdravotným postihnutím	infantilizácia/predpoklad bezmocnosti	Nie ste schopný postarať sa o seba, a/alebo viem to lepšie ako vy.
Dotýkanie sa brucha tehotnej osoby bez dovolenia.	Mikro-útoky	tehotné osoby	predpoklad súhlasu	Mám právo dotýkať sa častí tela inej osoby bez jej súhlasu.

Behaviorálna

Príklad mikro-agresie	Typ	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Predpoklad, že v miestnosti nie sú žiadne osoby LGBTQIA+.	Mikro-zneváženia	LGBTQIA+ ľudia	identifikácia ako LGBTQIA+ je viditeľná / LGBTQIA+ ľudia sú zriedkaví	LGBTQIA+ ľudia sú okamžite identifikovateľní.
Osoba bielej pleti, ktorá si drží kabelku, alebo kontroluje peňaženku, keď sa k nej blíži, alebo okolo nej prešla osoba inej farby pleti.	Mikro-urážky	osoby inej farby pleti	predpoklad kriminality	Chystáte sa kradnúť/nemožno vám dôverovať.
Osoba inej farby pleti, ktorú v obchode sleduje zamestnanec alebo bezpečnostný pracovník.	Mikro-urážky	osoby inej farby pleti	predpoklad kriminality	Chystáte sa kradnúť/nemožno vám dôverovať.

Enviromentálna

**HOW MICRO CAN
AGGRESSION BE?**

Enviromentálna

Príklad mikro-agresie	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Having to fill-in a form which only has two options, e.g. married/single or male/female	ktokoľvek	sociálne/rodové roly sú obmedzujúce a limitované	iné možnosti, ako je norma stanovená vo formulári, nie sú akceptované/možné
Všetky toalety v budove sú označené ako toalety určené pre mužov alebo ženy.	LGBTQIA+ ľudia	pohlavie je obmedzené na dve možnosti	Ľudia, ktorí sa neidentifikujú ako muži, alebo ženy neexistujú.
Osoba na vozíku môže vstúpiť do miestnosti, ale nemôže ísť na toaletu, pretože je prístupná len po schodoch.	osoby so zdravotným postihnutím	občania druhej kategórie	Nie ste pre nás takí dôležití ako naši zdraví zákazníci.

Enviromentálna

Príklad mikro-agresie	Dotknutá skupina	Skryté predsudky/predpojatosti	Odkaz
Inštitucionálny nedostatok univerzitných profesorov inej farby pleti.	ľudí s inou farbou pleti	predpoklad menejcennosti	Nedostatočné zastúpenie ľudí inej farby pleti na akademickej pôde nie je problém.
Aula na univerzite, kde na stenách visia portréty profesorov iba bielej farby pleti.	ľudia s inou farbou pleti	predpoklad menejcennosti	Nedostatočné zastúpenie ľudí inej farby pleti na akademickej pôde nie je problém.
Nedostatok ženských autoriek vo vedeckých učebných osnovách.	ženy a nebinárne osoby	predpoklad menejcennosti	Prínos vedkýň nie je taký dobrý/dôležitý ako prínos vedcov mužov.

Enviromentálna

Príklad mikro-agresie

Dotknutá skupina

Skryté predsudky/predpojatosti

Odkaz

Neposkytovanie tlmočenia do posunkovej reči alebo titulkov počas mimoriadnych situácií a tlačových konferencií.

nepočujúcich alebo nedoslýchavých ľudí

občianstvo druhej kategórie

Nie ste pre nás takí dôležití ako počujúci ľudia.

Dopravné značky sú len v štátnom jazyku, nie v jazyku pôvodného obyvateľstva.

pôvodné obyvateľstvo

občianstvo druhej kategórie

Váš jazyk je menej dôležitý/nedôležitý, alebo nepodstatný.

Nemocnica s pacientmi rôznych náboženstiev, v ktorej je kresťanská kaplnka jedinou možnosťou na modlenie.

náboženské menšiny

kresťanstvo je najdôležitejšie náboženstvo

Iné náboženstvá ako kresťanstvo sú menej dôležité/ľudia iných náboženstiev nemajú právo na priestor na modlitbu.

Enviromentálna

Príklad mikro-agresie

Dotknutá skupina

Skryté predsudky/predpojatosti

Odkaz

Školské sviatky založené na kresťanských tradíciách, ktoré nezohľadňujú iné náboženské sviatky.

náboženské menšiny

občianstvo druhej kategórie

Vaše náboženské sviatky sú menej dôležité.

Reklamy, ktoré naznačujú, že starší ľudia nie sú v kontakte s technológiami.

starší ľudia

predpoklad nekompetentnosti

Starší ľudia nie sú schopní držať krok s technológiami alebo digitálnym pokrokom.